

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. balandžio 14 d. Nr. 21RE-262 (AG-190/04-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Ingos Lipnickienės (pranešėja), Žydrūno Plytniko (Komisijos posėdžio pirmininkas) ir Mindaugo Siaurio, sekretoriaujant Agnei Paluckaitei, dalyvaujant pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Liskandas“ direktoriui A. N. ir įgaliotam atstovui advokatui V. K., atsakovės Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovui T. B.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Liskandas“ skundą atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „Liskandas“ (toliau – ir pareiškėja) skunde prašo panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir atsakovė, VMI) 2023 m. vasario 13 d. raštą Nr. RNA-4519 „Dėl išieškojimo iš uždarnosios akcinės bendrovės „Liskandas“, vykdant užsienio valstybės prašymą“ (toliau – Raštas) ir nutraukti išieškojimo procedūrą.

Nurodė, kad iš Rašto turinio neįmanoma nustatyti, kad Lietuvos Respublikos institucija kokių nors būdu įsitikino, kad tokie pat arba panašūs reikalavimai Lietuvos Respublikoje nevykdomi. VMI, atliekanti išieškojimą užsienio valstybės naudai, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savitarpio pagalbos išieškant mokesčius įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis, gali rinktis vieną iš dvejopo elgesio modelio, kurį mokesčių administratorius gali taikyti, vykdydamas prašančiosios institucijos prašymą vykdyti išieškojimą. Tačiau, pareiškėjos teigimu, VMI taip pat privalo įsitikinti, ar galimas išieškojimas pagal nustatytos formos suvienodintą dokumentą ir, ar yra atlikti visi privalomi veiksmai (įgyvendinti visi reikalavimai) tokio išieškojimo pradėjimui. Negana to, VMI nėra priėmusi jokie sprendimo dėl skolos išieškojimo, o nustatytos formos suvienodintą dokumentą tiesiog persiuntė lydraščiu. Atkreipė dėmesį, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika šiuo klausimu yra suformuota tik dėl Europos Sąjungos valstybės narių prašymų pagal Europos Sąjungos Tarybos 2010 m. kovo 16 d. direktyvą 2010/24/ES (toliau – Tarybos direktyva 2010/24/ES), o dėl teisinių pagrindų, kylančių iš tarptautinio susitarimo, taikymas nėra suformuotas. Taigi, VMI neatlikus jokių veiksmų įsitikinti vykdomojo dokumento teisėtumu, pareiškėjos nuomone, apskritai neįmanoma tinkamai, teisinėmis priemonėmis Lietuvos Respublikoje apsiginti nuo užsienio valstybės (ne Europos Sąjungos valstybės narės) atstovaujamos mokesčių surinkimo tarnybos reikalavimų.

Rašto prieduose yra nurodyta, kad išieškojimo laikotarpis yra nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2019 m. rugpjūčio 31 d. ir išieškoma (bendra) suma siekia 2 335 748,19 Eur. Šiuo atveju Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnyba suvienodintame dokumente nėra nurodžiusi senaties negaliojimo, ar kitokio skaičiavimo nutraukimo terminų, todėl VMI, neatlikusi privalomų teisėtumo

įvertinimo veiksmų, nepagrįstai priėmė vykdymui išieškojimą pareiškėjos atžvilgiu, pažeisdama Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 68 ir 107 straipsniuose įtvirtintą senaties terminą. Pareiškėjos nuomone, skundžiamas raštas akivaizdžiai neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsnio 1 dalies nuostatų. Pareiškėjos teigimu, Rašte nėra nurodyta jokia konkreti teisės norma, taip pat jokia konkreti nuostata, kuri galėtų pateisinti VMI sprendimą grąžintinas išieškoti Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybai, kas akivaizdžiai įrodo VMI rašto neteisėtumą ir nepagrįstumą. Pareiškėja atkreipė dėmesį į tai, kad Rašte pateikti komentarai dėl papildomos informacijos, vertintini kaip akivaizdus atsisakymas vykdyti centrinio mokesčių administratoriaus pareigas, įtvirtintas MAĮ 32 straipsnio 1, 3 ir kituose punktuose. Šiuo atveju, nemotyvuotas ir bendro pobūdžio nurodymas kreiptis į Norvegijos Karalystės institucijas, vertintinas ne tik kaip neva tarptautinėje sutartyje nustatytos taisyklės, kad už tinkamą pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) išieškojimo procedūrų vykdymą atsako PVM grąžinimą vykdančias mokesčių administratorius, pažeidimas, bet ir kaip akivaizdus gero mokesčių administravimo ir VAĮ 3 straipsnio nuostatose įtvirtintų įstatymų viršenybės, nepiktnaudžiavimo valdžia, atsakomybės už priimtus sprendimus ir išsamumo principų pažeidimas.

Nurodė, kad suvienodintame dokumente, leidžiančiame vykdyti reikalavimą, išieškomos sumos yra sumokėtos. Nurodytos sumos yra sumokėtos importo mokesčių (į Norvegijos Karalystę) pavidalu, kitai institucijai – Norvegijos Karalystės muitinės tarnybai. Visi mokesčių pavedimai atlikti per komercinius bankus, per muitinės tarpininkavimo agentūras, tiesiogiai Norvegijos Karalystės institucijoms ir jiems pagrįsti yra surinkti visi dokumentai. Pareiškėjai yra žinoma (ir duomenys buvo pateikti Norvegijos Karalystės institucijoms), kad visos nurodytos sumos yra sumokėtos. Suvienodintu dokumentu Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnyba iš pareiškėjos reikalauja antrą kartą sumokėti PVM už tas pačias (importuotas prekes) – prekių pardavimo PVM, nors PVM korekcijų dėl tokių pat senaties terminų Norvegijos Karalystėje nebeįmanoma pateikti, koreguoti ar įskaityti. Analogiška situacija susidaro ir Lietuvos Respublikoje su PVM apskaitos korekcijomis. Taigi, akivaizdu, kad deklaruojant ir mokant prekių ar paslaugų PVM, kartu yra leidžiamas PVM grąžinimas (atskaita), tačiau šiuo atveju, pareiškėjai tokia galimybė nėra ir nebuvo suteikta. Daugiau nei akivaizdu, kad suvienodintame dokumente nurodyta išieškoma suma, lyginant su pareiškėjos apyvartomis ar pajamomis (net nevertinat pelno), yra neadekvati ir tokios skolos priverstinis išieškojimas, tiesiogine prasme, neįmanomas. Nurodytos sumos prasilenkia su ekonomine logika. Iki šios dienos pareiškėja nepertraukiamai vykdė veiklą ilgiau nei 25 metus, šiuo metu dirba 58 darbuotojai, valstybės institucijų vertinta kaip patikima įmonė su nepriekaištinga reputacija, todėl nenagrinėjant Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos reikalavimų iš esmės, pareiškėjos pozicija tampa beviltiška (b. l. 1–6).

Pareiškėjos direktorius palaikė skunde išdėstytas aplinkybes ir prašė skunde tenkinti. Pabrėžė, kad jau atliekami skolos išieškojimo veiksmai. Bendrovė negali susimokėti mokesčių Lietuvoje. Nurodė, kad skolos nėra apskundę Norvegijos Karalystei. Pareiškėjos įgaliotas atstovas palaikė skunde išdėstytas aplinkybes ir pabrėžė, kad atsakovė jokių veiksmų neatliko, yra suėjęs senaties terminas skolai išieškoti, atsakovė nevertino, kad skola yra sumokėta. Skundė ne tik Raštą, bet ir atsakovės veiksmus. Nurodė, kad atsakovė neatliko jokio patikrinimo gavusi prašymą, pažeidė prašymo priėmimo procedūrą.

Atsakovė atsiliepime į pareiškėjos skundą jį prašė atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodė, kad VMI 2023 m. vasario 3 d. gavo Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos prašymą išieškoti 233 5748,18 Eur (25.099.950 NOK) iš pareiškėjos nesumokėtų mokesčių skolą bei su šiuo prašymu susijusį dokumentą – suvienodintą dokumentą leidžiantį vykdyti reikalavimą. VMI pareiškėjai išsiuntė Raštą, kuriuo informavo apie gautą iš Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos prašymą, bei pridėjo suvienodintą dokumentą leidžiantį vykdyti reikalavimą. LVAT yra išaiškinęs, kad Įstatymo 10 straipsnio nuostatos, aiškinant jas kartu su Tarybos direktyvos 2010/24/ES 12 straipsniu, suponuoja vienareikšmišką išvadą, kad Lietuvos Respublikos institucija, gavusi kitos Europos Sąjungos valstybės narės prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą Lietuvos Respublikoje, privalo jį vykdyti, suvienodintas dokumentas yra pakankamas pagrindas vykdyti išieškojimą, Lietuvos Respublikos institucija neturi nei pareigos, nei teisės kaip nors pripažinti,

papildyti ar pakeisti suvienodintą dokumentą. Pažymėjo, kad VMI, gavusi užsienio valstybės prašymą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, neturi teisės nevykdyti išieškojimo ar reikalauti kokių nors papildomų reikalavimo pagrindų įrodančių dokumentų. VMI teigimu, pareiškėja skunde nenurodo jokių suvienodinto dokumento trūkumų, dėl kurių prašymas išieškoti pagal suvienodintą dokumentą galėjo būti nepriimamas.

MAĮ 68 straipsnyje yra nustatytas mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo terminas. Nagrinėjamu atveju, VMI neatlieka mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo, todėl MAĮ 68 straipsnis šioje byloje nėra taikomas. Kaip nurodyta suvienodintame dokumente, data, nuo kurios leidžiamas išieškojimo vykdymas, yra 2022 m. lapkričio 11 d., taigi MAĮ 107 straipsnio 1 dalyje nustatytas išieškojimo senaties terminas, jei toks būtų taikomas, nebūtų suėjęs.

VMI teigimu, pareiškėjos skundo argumentai dėl mokesčių apskaičiavimo ir suvienodinto dokumento negali būti vertinami, kadangi yra nepriskiriami Lietuvos Respublikos teismų ar Lietuvos administracinių ginčų komisijos jurisdikcijai. Rašte yra nurodomas terminas, per kurį, norėdama išvengti priverstinio išieškojimo, pareiškėja privalo sumokėti mokesčius, nurodomas mokesčių dydis, pridėtas suvienodintas dokumentas, kurio pagrindus bus vykdomas išieškojimas, todėl laikytina, kad Raštas atitinka tokio turinio dokumentui keliamus reikalavimus. VMI teigimu, pareiškėjos argumentai dėl Rašto turinio trūkumų yra nepagrįsti. VMI neprivalo nurodyti konkrečių Norvegijos Karalystės teisės aktų nuostatų, kuriomis remiantis pareiškėjas turėtų ginti savo teises, jei jos būtų pažeistos, kaip ir neprivalo nurodyti konkrečių Norvegijos Karalystės institucijų, į kurias pareiškėja galėtų kreiptis, kadangi tokios informacijos teikimas nėra priskirtas VMI kompetencijai.

Dėl pareiškėjos prašymo nutraukti išieškojimo pagal užsienio valstybės prašymą procedūrą pažymėjo, kad pareiškėja su tokiu prašymu nesikreipė į VMI, tuo pačiu VMI nėra pateikusi atsakymo. Išieškojimo pagal užsienio valstybės prašymą nutraukimo pagrindai yra įtvirtinti Įstatymo 12 straipsnio 1, 3 dalyse. VMI nėra gavusi Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos pranešimo apie prašymo vykdyti išieškojimą pakeitimą ar atsiėmimą, taip neturi informacijos, kad būtų pradėta susitarimo su skolininku procedūra, todėl nėra teisinio pagrindo nutraukti išieškojimo pagal užsienio valstybės prašymą procedūros (b. l. 53–56).

Atsakovės įgaliotas atstovas Komisijos posėdyje palaikė atsiliepime išdėstytas aplinkybes, prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą. Pažymėjo, kad pareiškėjos argumentai dėl skolos susidarymo, jos dydžio ir pagrįstumo nevertinami šioje byloje. Pareiškėja Raštu buvo informuota apie suvienodintą dokumentą. Šiuo raštu teisinių pasekmių pareiškėjai nekyla. Skolos išieškojimo veiksmai neatliekami. Senaties terminas skaičiuojamas nuo teisės į išmoką atsiradimo dienos, t. y. 2022 m. lapkričio 11 d.

Byla nutrauktina

Byloje nagrinėjamas administracinis ginčas dėl VMI Rašto, kuriuo pareiškėja informuota dėl išieškojimo iš Bendrovės 2 335 748,18 Eur nesumokėtų mokesčių pagal Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos prašymą, teisėtumo.

Remiantis bylos medžiaga nustatyta, kad VMI gavo Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos 2023 m. sausio 20 d. prašymą išieškoti iš pareiškėjos 2 335 748,18 Eur (25.099.950 NOK) nesumokėtų mokesčių skolą, remiantis Tarybos direktyvos 2010/24/ES 10 straipsniu bei Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo pridėtinės vertės mokesčio srityje (toliau – Susitarimas) 27 straipsniu. Reikalavimo pobūdis: pridėtinės vertės mokestis (b. l. 94–127).

VMI, kartu su Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos 2023 m. sausio 20 d. prašymu, gavo su minėtu prašymu susijusį dokumentą – suvienodintą dokumentą leidžiantį vykdyti reikalavimą (b. l. 60–93).

VMI Raštu informavo pareiškėją, kad VMI 2023 m. vasario 3 d. gautas Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos prašymas išieškoti iš pareiškėjos 233 5748,18 Eur (25099950 NOK) nesumokėtų mokesčių skolą. Prašymas pateiktas vadovaujantis Susitarimu. Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnyba patvirtina, kad prašymas išieškoti atitinka Norvegijos Karalystės teisinius ir administracinius reikalavimus bei visi teisiniai reikalavimai mokestinei skolai išieškoti yra įvykdyti. Pranešė, kad jeigu per 30 dienų nuo šio rašto gavimo dienos mokestinės prievolės pareiškėja neįvykdys,

ji bus išieškoma MAĮ nustatyta tvarka. Prašė nurodytą skolą sumokėti į VMI sąskaitą. Prie Rašto pridėjo suvienodintą dokumentą leidžiantį vykdyti reikalavimą (b. l. 57–58, 59).

Pareiškėja su Raštu nesutinka, prašo jį panaikinti bei nutraukti išieškojimo procedūrą.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Įstatymas, kuriuo perkeliama Direktyva 2010/24/ES, bei minėta direktyva. Pabrėžtina, kad Susitarimo tikslas nustatyti Europos Sąjungos valstybių narių ir Norvegijos administracinio bendradarbiavimo sistemą, siekiant sudaryti sąlygas institucijoms, atsakingoms už PVM teisės aktų taikymą, padėti viena kitai užtikrinti, kad tų teisės aktų būtų laikomasi, ir apsaugoti PVM pajamas (1 straipsnis).

Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šiame Susitarime nustatomos bendradarbiavimo taisyklės ir procedūros, siekiant, be kita ko, vykdyti su PVM susijusius reikalavimus.

Tarybos direktyvos 2010/24/ES 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prašančiosios institucijos prašymu institucija, į kurią kreipiamasi, vykdo reikalavimus turėdama dokumentą, kuriuo leidžiama juos vykdyti prašančiojoje valstybėje narėje (Susitarimo 27 straipsnio 1 dalis).

Pagal Susitarimo 28 straipsnį, kuriame nustatytos prašymo vykdyti reikalavimą sąlygos, prašančioji institucija negali teikti prašymo vykdyti reikalavimą, jeigu reikalavimas ir (arba) dokumentas, kuriuo leidžiama užtikrinti jo vykdymą yra užginčijami valstybėje, kurioje yra prašančioji institucija, išskyrus atvejus, kai taikoma 31 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa, ir tol, kol jis yra užginčytas.

Tarybos direktyvos 2010/24/ES 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prie prašymo vykdyti reikalavimą pridedamas suvienodintas dokumentas, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi. Šiame suvienodintame dokumente, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, atspindimas pirminio dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą, esminis turinys, ir jis yra reikalavimo vykdymo ir prevencinių priemonių, kurių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, vienintelis pagrindas. Toje valstybėje narėje jis neturi būti kaip nors pripažintas, papildytas ar pakeistas. Nurodytos direktyvos 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prie prašymo vykdyti reikalavimą gali būti pridėti kiti prašančiojoje valstybėje narėje išduoti su reikalavimu susiję dokumentai.

Pagal Įstatymo nuostatas pagalba gali būti teikiama išieškant reikalaujamas sumas ir taikant išieškojimo užtikrinimo priemones (4 straipsnio 5 punktas).

Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos institucija vykdo išieškojimą Lietuvos Respublikoje prašančiosios institucijos naudai gavusi prašančiosios institucijos prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą Lietuvos Respublikoje. Suvienodintas dokumentas yra pakankamas pagrindas vykdyti išieškojimą ir taikyti išieškojimo užtikrinimo priemones, kurių imamasi Lietuvos Respublikoje. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad suvienodintame dokumente, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą, turi būti ši informacija: dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą prašančiojoje valstybėje narėje, turinys: reikalavimo aprašymas, laikotarpis, kurį apima reikalavimas, išieškotina bendra suma (pagrindinė suma, delspinigiai ir kita), vykdymo procesui svarbios datos, pirminio dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą, indentifikavimui svarbi informacija (1 punktas); skolininko vardas, pavardė (pavadinimas) ir kiti skolininko asmeniui nustatyti svarbūs duomenys (2 punktas); įstaigos, atsakingos už reikalavimo nustatymą, arba įstaigos, kurioje galima gauti daugiau informacijos apie reikalavimą arba galimybes ginčyti mokėjimo prievolę, pavadinimas, adresas ir kiti duomenys ryšiams palaikyti (3 punktas). Įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos institucija grąžina prašančiajai institucijai prašymą vykdyti išieškojimą, jeigu reikalavimas ir (arba) dokumentas, kuriuo leidžiama reikalavimą vykdyti prašančiojoje valstybėje narėje, yra ginčijami toje valstybėje narėje, išskyrus atvejus, kai taikomos šio įstatymo 15 straipsnio 4 dalies nuostatos. Įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos institucija turi turėti informaciją, kad prašančioji institucija prieš teikdama prašymą vykdyti išieškojimą atliko tam tikras išieškojimo vykdymo procedūras, išskyrus atvejus, jeigu: akivaizdu, kad prašančiosios institucijos valstybėje narėje nėra turto mokesčių išieškojimui įvykdyti arba kad taikant tokias procedūras nebus galima atgauti visos reikalaujamos sumos, ir prašančioji institucija turi konkrečios informacijos, įrodančios, kad Lietuvos Respublikoje atitinkamas asmuo turi turto (1 punktas); taikant išieškojimo vykdymo procedūras, prašančiosios institucijos valstybėje narėje atsirastų neproporcingai didelių sąnaudų (2 punktas). Įstatymo 10

straipsnio 6 dalis nustato, kad suvienodintas dokumentas, kurį pateikia prašančioji institucija, negali būti koku nors būdu pildomas, keičiamas ar pripažįstamas Lietuvos Respublikos institucijoje.

Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos institucija, gavusi prašančiosios institucijos pranešimą apie prašymo vykdyti išieškojimą pakeitimą arba jo atsiėmimą su nurodytais motyvais, savo sprendimu sustabdo išieškojimą arba jį nutraukia.

Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ginčus dėl prašančiosios institucijos reikalavimo, dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą prašančiojoje valstybėje narėje, suvienodinto dokumento, pagalbos prašymo nagrinėja prašančiosios institucijos valstybės narės įstaigos. Lietuvos Respublikos institucija turi informuoti suinteresuotą asmenį, kuris Lietuvos Respublikos institucijai vykdydamas išieškojimą ginčija prašančiosios institucijos veiksmus ar dokumentus, kad ginčijimą jis turi teikti prašančiosios institucijos valstybės narės įstaigai pagal toje valstybėje narėje galiojančius teisės aktus. Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ginčai dėl išieškojimo procedūros Lietuvos Respublikoje arba dėl Lietuvos Respublikos institucijos pateikto pranešimo apie su reikalavimais susijusių dokumentų galiojimą nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą, vertinant sistemiškai nuostatas, mokesčių administratorius, gavęs prašančiosios institucijos prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, privalo vykdyti šį dokumentą.

LVAT yra pažymėjęs, kad Įstatymo 10 straipsnio nuostatos, aiškinant jas kartu su Tarybos direktyvos 2010/24/ES 12 straipsniu, suponuoja vienareikšmišką išvadą, kad Lietuvos Respublikos institucija, gavusi kitos Europos Sąjungos valstybės narės prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti išieškojimą Lietuvos Respublikoje, privalo jį vykdyti, suvienodintas dokumentas yra pakankamas pagrindas vykdyti išieškojimą, Lietuvos Respublikos institucija neturi nei pareigos, nei teisės kaip nors pripažinti, papildyti ar pakeisti suvienodintą dokumentą. Dėl nurodytų motyvų Lietuvos Respublikos institucija, gavusi kitos Europos Sąjungos valstybės narės prašymą vykdyti išieškojimą ir nustatytos formos suvienodintą dokumentą, negali vertinti suvienodinto dokumento pagrįstumo, reikalauti pateikti papildomus dokumentus, kurie pagal Tarybos direktyvą 2010/24/ES tik gali būti pridedami prie prašymo vykdyti reikalavimą, tačiau neprivalo būti pridedami (žr., pvz., LVAT 2018 m. lapkričio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1097-602/2018). Taigi, mokesčių administratorius neturi kompetencijos mokesčių apskaičiavimo ir suvienodinto dokumento turinio ir / ar atitinkamai nurodyto mokesčio susidarymo klausimo. Pareiškėjai Rašte nurodyta, kad prašomą išieškoti skolą pareiškėja gali užginčyti, kreipdamasi į Norvegijos Karalystės mokesčių tarnybą. Pareiškėja pateikė susirašinėjimą, tačiau duomenų, kad skolą būtų užginčijusi Norvegijos Karalystei, nepateikė. Susitarimas savo esme atitinka nurodytos direktyvos nuostatas.

Vertinamas Rašto turinys, ar juo pareiškėjai realiai sukeltos neigiamos teisinės pasekmės.

LVAT yra išaiškinęs, jog ginčo administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris atitinkamiems asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teises pasekmes (žr., pvz., 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-327/2011; kt.). Dėl to administracinių teismų (ginčo atveju Komisijos) kompetencijai nepriskirtinas nagrinėjimas skundų, prašymų, kuriais siekiama ne pažeistų teisių (interesų) apgynimo, o tik tam tikrą juridinę reikšmę turinčių aplinkybių ar faktų konstatavimo (žr., pvz., LVAT 2015 m. rugsėjo 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-1062-552/2015; kt.); administraciniuose teismuose nėra nagrinėjami ginčai dėl viešojo administravimo subjektų priimtų konstatuojamojo pobūdžio aktų (LVAT 2015 m. spalio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1193-552/2015; kt.); skundas negali būti teikiamas dėl tarpinių viešojo administravimo subjekto priimamų dokumentų, kuriais siekiama parengti ar sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą (žr., pvz., LVAT 2015 m. rugsėjo 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-1138-858/2015; kt.).

Pagal LVAT praktiką tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas, jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams, kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmiškas (žr., pvz., LVAT 2010 m. balandžio

6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS822-172/2010; 2010 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS143-560/2010).

Ginčo atveju iš Rašto turinio matyti, kad šiuo dokumentu pareiškėja informuota, jog VMI 2023 m. vasario 3 d. gautas Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybos prašymas išieškoti iš pareiškėjos 2 335 748,18 Eur nesumokėtų mokesčių skolos išieškojimo pareiškėja raginama per 30 dienų sumokėti nurodytą sumą į VMI nurodytą sąskaitą. Rašte pareiškėja perspėjama, kad jei per nurodytą terminą nesumokės nurodytos sumos VMI, ši suma ir taikytini delspinigiai bus išieškomi iš pareiškėjos Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Rašte nurodyta, kad pareiškėjas turi teisę užginčyti nurodytą skolą kreipdamasis tiesiogiai į Norvegijos Karalystės mokesčių surinkimo tarnybą, vadovaujantis Norvegijos Karalystės įstatymais. Taigi, skundžiamu raštu pareiškėja informuojama apie kitoje valstybėje susidariusią nesumokėtų mokesčių sumą, pareiškėja raginama nurodytą nepriemoką susimokėti iki nurodyto termino ir nurodo pasekmes pareiškėjai, jei Bendrovė to nepadarys. LVAT praktikoje skundžiamas atsakovo Raštas laikytinas mokesčių administratoriaus raginimu, kuris yra išimtinai informacinio tarpinio pobūdžio, šiuo metu nesukeliantis pareiškėjui jokių teisinių padarinių, nekeičiantis jo teisių ir pareigų apimties (taip pat žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. liepos 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-474-575/2020 ir 2021 m. vasario 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-89-438/2021).

Šiame kontekste pažymėtina, kad pareiškėjai nesumokėjus Rašte nurodytos mokesčių nepriemokos sumos, atsakovė turės teisę priimti galutinį sprendimą dėl išieškojimo veiksmų, kuris jau sukeltų Bendrovei teisinę pasekmę ir atsirastų teisinis materialinis suinteresuotumas jį skusti. Tokiu atveju skundžiamas Raštas taptų sudėtine galutinio sprendimo dėl ieškojimo veiksmų dalimi. Pažymėtina ir tai, kad skundžiamo Rašto panaikinimas niekaip nepadėtų pareiškėjui pasiekti pageidaujamo rezultato, nes mokestinės prievolės pagrindas – Norvegijos Karalystės mokesčių administratoriaus sprendimas dėl mokesčių nepriemokos – liktų galioti (kaip ir pareiškėjo mokestinė prievolė ją sumokėti). Tokią poziciją patvirtina ir aktuali LVAT formuojama praktika (žr., pvz., 2023 m. kovo 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-201-556/2023). Ta aplinkybė, kad Rašte nurodyta, jog jis gali būti skundžiamas, nekeičia Rašto turinio ir esmės.

Komisija prieina prie išvados, kad dėl anksčiau nurodytų aplinkybių byla nutrauktina, nes, akivaizdu, kad Raštas teisinių pasekmių pareiškėjai šiuo atveju nesukelia. Tuo pačiu pagrindu nutraukiama bylos dalis ir dėl išvestinio reikalavimo įpareigoti atsakovę nutraukti išieškojimo procedūrą. Pareiškėja su tokio pobūdžio prašymu nėra kreipusis į atsakovę, todėl šioje dalyje dar nėra kilusio ginčo ir tai yra pagrindas ir šią bylos dalį taip pat nutraukti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Bylą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Liskandas“ skundą atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus nutraukti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Inga Lipnickienė

Mindaugas Siaurys